

Dilbagh Singh and others v. The State of Punjab (M. M. Punchhi, J.)

ਐਮ ਐਮ ਪੰਡੀ ਜੇ

ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ, 1985 ਦੀ 1085- ਐੱਮ.

6 ਮਾਰਚ 1985 ਈ.

ਅੱਤਵਾਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ, (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ) ਐਕਟ (1984 ਦਾ LXI) — ਧਾਰਾ 15(5)
(6)- ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ (1974 ਦਾ II) — ਧਾਰਾ 439-ਏ — ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ — ਜਨਤਕ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ — ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀ — ਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ — ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ — ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਲਈ ਟੈਸਟ — ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦਲੀਲ, ਜੇਕਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਲਟਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲੇਗਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸੌਂਪੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੀ. ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਗੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ) ਕਿ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 439—ਏ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਟੈਸਟ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਧਾਰਾ 439—ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੈ ਕਿ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹਨ। ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਅਰਥਾਤ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਬਾਰੇ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅੱਤਵਾਦ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਖੇਤਰ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ) ਐਕਟ, 1984 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 439 — ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਲਈ ਆਮ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ-ਗਿਣਤ ਤਿੰਨ ਟੈਸਟਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੬)।

439 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 76 ਮਿਤੀ 19 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਰਚ, 1984 ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 380/457 ਅਧੀਨ ਥਾਣਾ ਮਹਿਣਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਰੀਦਕੋਟ ਅਤੇ 1984 ਦੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਨੰ : 181 ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 457/380 ਅਧੀਨ ਥਾਣਾ ਗਿੱਦੜਬਾਗ ਵਿਖੇ ਦਰਜ, ਧਾਰਾ 304

ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ /307/148/149), ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 25/37, 54/59 6 ਦਸੰਬਰ, 1984 ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਕੋਤਵਾਲੀ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਏ.ਆਰ.ਐਮ.ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25/37, 54/59, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ. 394, ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਐਲ ਆਨੰਦ, ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਜੱਜ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਲੁਧਿਆਣਾ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ MISC/ ਨੰ: 1084-85:-

482 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਪੀਸੀ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ 11 ਫਰਵਰੀ, 1985 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕਸ਼ੁਦਾ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੇਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜੱਜ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਮਿਤੀ 11 ਫਰਵਰੀ, 1985 ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 20 ਫਰਵਰੀ, 1985 ਵਧੀਕ ਜੱਜ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਅਤੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਐਮ.ਆਰ. ਮਹਾਜਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਅਰਵਿੰਦ ਗੋਇਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਮਹਾਜਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ।

ਬਚਿੱਤਰ ਸਿੰਘ, ਏ.ਜੀ.ਪੀ.ਬੀ. ਦੇ ਵਕੀਲ. ਡੀਐਸ ਵਾਲੀਆ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਮ.ਐਮ. ਪੰਡੀ, ਜੇ (ਓਰਲ)

(1) ਇਹ ਛੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ। ਦ; ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜੱਜ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ-

(2) ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੇਰੀ ਦੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਚੇਰੀ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਕੇਸਰਗੰਜ ਮੰਡੀ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੇਰੀ ਕੀਤੀ ਕਣਕ ਕਿੱਥੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਸੀ। ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਮ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਪੀਐਫ# ਅਤੇ ਜਗਤ ਰਾਮ ਥਾਪਰ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ। ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ, ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੁੱਠੀ ਅਤੇ ਲੱਤ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ- ਰੇਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਥਕੜੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ' ਸੰਜੋਗ 'ਤੇ, > ਮਾਊਕੇਟ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਥੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ; ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਫਿਰ 3 ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗ ਗਈ, ਜਗਤ ਰੇਮ ਥਾਪਰ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ, ਫਿਰ ਆਰ.ਜੀ.ਐਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਹਥਕੜੀ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ, ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਟੀ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਗਈ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; 'ਤੇ। ਇਸ ਦਾ ਜੀਪ ਜਗਤ ਰਾਮ ਥਾਪਰ ਨੇ ਫਿਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 304/307/148/149, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 25/27, ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, ਥਾਣਾ ਕੋਤਵਾਲੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ 6 ਦਸੰਬਰ, 1984 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਥਾਣਾ ਕੋਤਵਾਲੀ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ।

(3) ਦੋਸ਼ੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ 13 ਦਸੰਬਰ 1984 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-

Dilbagh Singh and others v. The State of Punjab (M. M. Punchhi, J.)

ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪੁਲਸ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 31 ਦਸੰਬਰ 1984 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਜਾਂਚ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 352 ਦੇ ਤਹਿਤ *ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ* ਜੁਰਮ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਪਹਿਲੇ ਮੁਖਬਰ ਜਗਤ ਰਾਮ ਥਾਪਰ ਨੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਫਰਕ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। 1985 ਦਾ ਨੰਬਰ 70-ਐਮ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(4) ਜਦੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਧਿਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਫਾਈਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਢਹਿ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਦਿਲ ਦੁਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਜਗਤ ਰਾਮ ਥਾਪਰ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੱਗ ਦੀ ਬਾਂਹ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। 31 ਜਨਵਰੀ, 1985 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ *ਰਾਹੀਂ*, ਮੈਂ ਮੁਲਜ਼ਮ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਖੇਤਰ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ) ਐਕਟ, 1984 (ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟ) ਐਕਟ, 1984 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ) ਅਤੇ ਕੀ ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਕੱਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ *ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ* ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਕੀ ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਮੈਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਹੜੱਪਣ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਦਾ ਕਾਰਨ ਲੱਭਣਾ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਖੁਦ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਦਰਦ ਸਨ। ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 11 ਫਰਵਰੀ 1985 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜੱਜ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂਚ ਨੇ 15 ਫਰਵਰੀ, 1985 ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 304/307/148/149, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 25/27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ

ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 352, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਹੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਗਿਆਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸ੍ਰੀ ਆਰ ਐਲ ਆਨੰਦ, ਵਧੀਕ ਜੱਜ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ, ਨੇ 20 ਫਰਵਰੀ, 1985 ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ - ਆਰ-ਵੀਡੀਓ ਹੁਕਮ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਾਪੀ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਾਂਚ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 302/149 ਅਤੇ 307/149, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - 20 ਫਰਵਰੀ, 1985 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ।

(6) ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਦਾਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਜਾਂ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਧੀਕ ਜੱਜ ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 173, ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 169* ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਰੰਗ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 170, ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੀ ਕਲਰ ਕੰਪੇ ਸਾਈਟ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਐਂਗੂ ਲਾਰਿਟੀਜ਼ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (5) ਅਤੇ (6) ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਨ: -

"(5)। ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੇਸ਼ੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੇਕਰ - ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਮੁਚਲਕੇ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ-

(a) ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਅਜਿਹੀ ਰੀਲੀਜ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ I se, ਅਤੇ

(b) ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(6) . ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ - ਕੋਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ

Dilbagh Singh and others v. The State of Punjab (M. M. Punchhi, J.)

ਇਲਾਵਾ ਹਨ।

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਮੈਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ "ਜ਼ਮਾਨਤ, ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ, ਜੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ। ਉਲਟ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੈਸੀਕਿਊਟਰ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ: ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜੇ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦੇ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਇੱਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜੁਰਮ ਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 439-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਟੈਸਟ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਟੈਸਟ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ-43 ਅਤੇ-ਆਰਏ (ਸੈਕਸ਼ਨ 3302, 3307 ਅਤੇ 307 ਇਸ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਹਨ ਕਿ ਦੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਵਾਏ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਅਰਥਾਤ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 439-ਏ ਲਈ ਆਮ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਤਿੰਨ ਟੈਸਟ ਪਹਿਲਾਂ-ਗਿਣਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ।' ਉਹਨਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਮੌਜੂਦਾ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੇਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਧੀਕ ਜੱਜ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ; ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਮਿਸਾਲ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਜ਼ਮਾਨਤ. ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਹਨ

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਜੁਰਮ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੁਲਿਸ ਲੜੀ ਦੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਨਾ ਤੋਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(7) ਉਪਰੋਕਤ 3 ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ, ਮੈਨੂੰ gnou ਗਰਾਉਂਡਰ ਤੋਂ 58 ਰਿਲੀਜ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਨ. ਕੇ. ਐਸ

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਪੀਸੀ ਜੈਨ ਏਸੀਜੇ, ਐਸਪੀ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਆਈਐਸ ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ.ਜੇ.

ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1984 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 1672।

ਮਈ 30, 1985.

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ 1950— ਆਰਟੀਕਲ 227— ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ (1953 ਦਾ IV)— ਧਾਰਾ 3(5), 21, 22, 23 ਅਤੇ 23-ਏ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ 1 -ਏ ਧਾਰਾ (ਕੇ)—ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ (II) 1974 ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 4(o)— ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ - ਧਾਰਾ 21(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸ਼ਰਤੀਆ ਹੁਕਮ— ਸ਼ਰਤੀਆ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾ ਤਾਂ ਕਬਜ਼ਾ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ— ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੂਰਨ ਅਤੇ ਆਵਰਤੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। (1)— ਅਜਿਹਾ ਨਿਰੰਤਰ ਜੁਰਮਾਨਾ —ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ— ਦੰਡ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ— ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ—ਚਾਰੇ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ।

(ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਮਤ ਪੀ.ਸੀ. ਜੈਨ, ਏ.ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਆਈ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ., ਐਸ.ਪੀ. ਗੋਇਲ, ਜੇ. ਉਲਟ) ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਐਕਟ, 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 21(1) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਪਾਸ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਰਾਏ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਬੂਤ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਰਤੀਆ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਆਰਡਰ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਲਈ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤੀਆ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਨਿਰਪੱਖ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਹੁਕਮ ਵਾਜਬ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਸੀ। ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ